

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2621203573
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2621203573.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Matúša Staríčka, vo veci starostlivosti o maloleté deti J. F., nar. XX.XX.XXXX a E. F., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, deti rodičov - matky L. F., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom Y. XXX, prechodne bytom R. XXX, zastúpenej JUDr. Alena Arbetová, advokátka so sídlom Námestie Svätého Martina 3A, Holíč a otca J. F., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom Y. XXX, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave, o zvýšenie vyživovacej povinnosti na návrh matky, o odvolaní matky a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 6P/26/2021 - 121 zo dňa 21.01.2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu sa p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Senica, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom zamietol návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti na maloleté deti (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka sa návrhom podaným dňa 29.06.2021 domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti na maloletého J. zo sumy 80,- eur mesačne na sumu 160,- eur mesačne a na maloletého E. zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 140,- eur mesačne od podania návrhu, pretože naposledy bolo o úprave práv a povinností rodičov rozhodované rozsudkom Okresného súdu Nové mesto nad Váhom sp. zn. 11P/12/2020 zo dňa 18.08.2020, od ktorej doby došlo k zmene pomerov a to k zhoršeniu zdravotného stavu maloletého J., s čím sú zvýšené náklady a maloletý E. nastupuje od septembra 2021 do prvého ročníka základnej školy.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“) a dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti, keďže neprišlo k žiadnym zmenám pomerov odôvodňujúcim zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výške výživného pre maloleté deti na strane obidvoch rodičov a tiež na strane maloletého J.. Zmenu pomerov konštatoval na strane maloletého E., avšak pomery na strany otca zvýšenie vyživovacej povinnosti neumožňujú. Poukázal na rovnaký príjem oboch rodičov v porovnaní s príjmov v čase predchádzajúceho rozhodnutia, keďže otec má v súčasnosti netto príjem 560,- eur mesačne a matka vo výške 858,- eur mesačne, pričom otec preukázal zdravotné problémy lekárskou správou preukazujúce jeho neschopnosť dvíhať ťažké bremená (maximálne 1 váhy), teda má aj obmedziť prácu vo výškach pre vertigo, nakoľko bol operovaný na chrbticu a vzhľadom na zdravotný stav

nemôže pracovať ako tesár. Vysporiadal sa s námietkou matky dožadujúcej sa aplikovania princípu potenciality príjmu otca, teda aby nevychádzal z reálneho príjmu otca, ale z príjmu na profesiu tesára, kde by mohol dosahovať mzdu vo výške 1 200,- eur mesačne a to podľa ponúk spoločnosti Protherm, kde za prácu, ktorú otec aktuálne vykonáva je mzda 1 100,- eur. Zistil, že otec takmer 15 rokov pracoval v profesii, na ktorú má kvalifikáciu (tesár) v období od 01.04.2005 do 31.12.2019 i ako vodič nákladného a osobného automobilu, dosahoval mesačnú mzdu 700,- eur netto, avšak pre zdravotné problémy túto prácu vykonávať nemôže. Poukaz matky na ďalšie majetkové pomery otca v súvislosti s množstvom vlastníctva nehnuteľností vychádzajúc z 31 LV a tiež vlastníctvo X/X dvoch rodinných domov považoval za nedôvodné, keďže rovnaké majetkové pomery mal otec aj v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom, teda k zmene pomerov u neho nedošlo a výnos z nájmu poľnohospodárskej pôdy otca nepokrýva ani náklady na daň z nehnuteľností, pričom okrem iného je menšinovým spoluvlastníkom nehnuteľností a o disponovaní s nehnuteľnosťami nerozhoduje sám. V čase predchádzajúceho rozhodovania uzatvorili rodičia rodičovskú dohodu ohľadom výživného na tri deti spolu vo výške 240,- eur, čo predstavuje 43 % z netto príjmu otca a aj pri potencionálnom príjme otca vo výške 1 000,- eur až 1 100,- eur netto by výživné predstavovalo 28 %. Za rovnakú považoval situáciu aj s návykmi otca keďže fajčí, konzumuje i alkohol, avšak nepochybne sústavne pracuje ako vodič a s deťmi sa stretáva. K zmene pomerov nedošlo ani na strane matky, avšak nadobudla výlučné vlastníctvo k rodinnému domu súpisné číslo XXX v R., no v súčasnosti je práceneschopná pre zdravotné problémy pre diagnózu, ktorou trpela aj v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť aj k toho času už k plnoletej F., ktorá si zabezpečuje potreby okrem výživného aj z brigádnickej činnosti. Matkou tvrdené zdravotné problémy J. týkajúce sa skoliózy chrbtice považoval za nie krátkodobú záležitosť, a to že maloletý rýchlo rastie a vyvíja sa, muselo byť rodičom zrejme už v čase predchádzajúceho rozhodovania, pričom napriek tejto novej diagnóze matka zvýšenie nákladov na maloletého nepreukázala, pričom konštatoval, že maloletý má zdravotné problémy od narodenia. Mal preukázanú zmenu pomerov u maloletého E., ktorý od septembra 2021 nastúpil do prvého ročníka základnej školy, pričom v čase podania návrhu boli pomery na jeho strane totožné, avšak napriek uvedenej skutočnosti neumožňujú pomery otca zvýšiť vyživovaciu povinnosť.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil.

6. Podstatou odvolacej námietky prokurátora bolo nesprávne právne posúdenie veci s poukazom na to, že u oboch maloletých detí došlo k zmene pomerov a to u maloletého J. došlo k zhoršeniu zdravotného stavu diagnostikovaním skoliózy chrbtice, pre ktoré ochorenie mu boli odporúčané rehabilitácie na rehabilitačnej ambulancii, plávanie, dostatočná výživa mliečnych produktov a príjem vitamínov, s čím sú nepochybne zvýšené výdavky na cestovanie na rehabilitáciu a na zakupovanie produktov. Poukázal na zmenu pomerov u maloletého E., ktorý nastúpil povinnú školskú dochádzku, s čím sú zvýšené výdavky na nákup školských potrieb, cestovanie do školy, stravovanie a oblečenie. Z údajov katastra nehnuteľností vyplýva, že otec je vlastníkom, resp. spoluvlastníkom niekoľkých desiatok nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území Y., zapísaných celkovo na 31 listoch vlastníctva, pričom prevažne ide o trvalý trávnatý porast a ornú pôdu, teda pri posudzovaní jeho schopností a možností nemožno prihliadať len na jeho príjem zo zamestnania, ale na jeho celkové majetkové pomery a to konkrétne na vlastníctvo množstva nehnuteľností, keď majetkové pomery otca sú zjavne nadštandardné, pričom otec sa o nakladaní s uvedenými nehnuteľnosťami nevedel vyjadriť, nevedel uviesť ani aké nehnuteľnosti vlastní, len to, že nehnuteľnosti majú na starosti jeho sestry. Nečinnosť a nezáujem otca nemôže byť na ujmu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, preto je potrebné prihliadnúť nielen na skutočné príjmy otca zo zamestnania, ale aj na jeho majetkové pomery, jeho možnosti efektívnejšie hospodáriť s nehnuteľnosťami, ich možný prenájom, prípadne predaj podielov, čo môže značne ovplyvniť možnosti otca podieľať sa vyššou sumou na výživnom na maloleté deti. Otec vlastníctvo nevyužíva, ale časť nehnuteľností môže predať a tak výrazne zlepšiť svoju majetkovú situáciu. Poukázal na princíp potenciality majúci prednosť pred princípom fakticity. Speňažením čo i len časti nehnuteľností vo vlastníctve resp. spoluvlastníctve otca by mohol získať peňažné prostriedky na výživu maloletých detí, ktorú skutočnosť prvoinštančný súd nevzal do úvahy. Taktiež žiadal prihliadnúť na výdavky otca na alkohol či cigarety.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie aj matka v zákonnej lehote a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Uviedla odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f), g) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Rozsudok prvoinštančného súdu považovala za nesprávny, keď nevedno prečo rozhodoval úplne o inom skutkovom stave ako o tom, ktorý bol predmetom rozhodovania a napriek zmene pomerov uvádzal, že aktuálny stav z roku 2021 a v roku 2022 bol zohľadnený už v predchádzajúcom rozhodnutí zo dňa 18.08.2020. Tiež považovala rozhodnutie prvoinštančného súdu za arbitrárne, so snahou vyhovieť otcovi a riešiť jeho ochranu s cieľom nezvýšiť vyživovaciu povinnosť. Okresný súd neprihliadol na zmenu pomerov, ani na stanovisko ďalších účastníkov konania, pričom zamietnuť návrh len z dôvodu, že o výživnom bolo rozhodnuté pred 10 mesiacmi pred podaním návrhu nie je možné, daný postup je v rozpore so zásadami a princípmi ZoR. Napriek nezabezpečeniu súdneho spisu z Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom prvoinštančný súd konštatoval rovnaké pomery ako v čase predchádzajúceho rozhodovania, pričom na porovnanie doložila návrh zo dňa 25.02.2020 zachytávajúci situáciu pred rokom, z ktorého vidno nezáujem a uprednostňovanie potrieb otca. Poukázala na zvýšenie výdavkov na maloletého E., ktorý nastúpil do prvého ročníka základnej školy, ako aj zhoršenie jeho zdravotného stavu, čo vyústilo k hospitalizácii (zobratiu mandlí), taktiež má problémy so zubami, v dôsledku čoho absolvoval zákrok u zubára v januári 2022 a liečba okostnice zubov je naplánovaná na marec 2022. Ide po podstatnú zmenu pomerov na jeho strane, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Rovnakou lekárskou správou preukázala prudký rast maloletého J., v dôsledku čoho došlo k vychýleniu chrbtice a následne odporúčenie rehabilitácie, plávanie ako aj výživy, čo všetko znamená zvýšené výdavky, ktoré neboli zohľadnené v čase predchádzajúceho rozhodovania. Tiež poukázala na zhoršenie svojho zdravotného stavu vyžadujúce si operáciu bedrového kĺbu. Prvoinštančný súd na jednej strane uviedol, že zdravotný stav maloletého J. je obdobný ako v roku 2020, no na druhej strane konštatuje zhoršenie jeho zdravotného stavu z dôvodu vychýlenia chrbtice. Rovnako uznal zmenu pomerov u maloletého E., no napriek tomu nezvýšil vyživovaciu povinnosť a zhoršeniu jej zdravotného stavu nevenoval žiadnu pozornosť. V predchádzajúcom konaní otec napriek tomu, že už bol dva roky po operácii neuvádzal žiadne obmedzenia pre ďalšiu prácu, ktoré skutočnosti začal spomínať až v súvislosti s rozoberaním jeho zdravotného stavu a požiadavkou na hľadanie si zamestnania, teda zdravotnému stavu otca zohľadnenému už v predchádzajúcom rozhodnutí okresný súd prikladal väčšiu dôležitosť ako zhoršovaniu jej zdravotného stavu, ktorý je aktuálne akútne. Rozsudok prvoinštančného súdu nezohľadňuje záujem dieťaťa a zároveň prvoinštančný súd neprihliadol na výdavky otca vynakladané týždenne vo výške 35,- eur na cigarety a 10,- eur na alkohol. Zároveň poukázala na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12CoP/4/2017. Tvrdila možnosť zvýšenia vyživovacej povinnosti u otca, ktorý je zdravotne spôsobilý, pričom nemôže zdvíhať len bremená nad 20 kg a napriek tomu, že vykonáva funkciu skladníka a vodiča, tzn. sa nemôže hýbať, zohýbať a sedieť dlhodobejšie vo vozidle, nemá problém spracovávať drevo pre kúrenie a dokonca k tomu využíva aj maloletého J. bez ohľadu na jeho skoliózu chrbtice. Od operácie otec nemal žiadne zdravotné problémy, profesia mu vyhovuje, ale nič mu nebráni si nájsť zamestnanie s vyšším príjmom, keďže u terajšieho zamestnávateľa má vyše troch rokov rovnaký príjem, ale zrejme nemá záujem sa zamestnať v inej spoločnosti a práca doma mu vyhovuje. Z výsluchu otca bolo preukázané, že príjem z jeho závislej činnosti nie jeho jediným príjmom, keďže priznal pálenie ovocia z dvoch sádov a tiež jeho majetkové pomery sú nadštandardné, pričom v predchádzajúcom konaní svoje majetkové pomery neuviedol z dôvodu, aby na ne súd neprihliadol. Poukázala na spoluvlastníctvo otca v 1/3 - ine k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX v kat. úz. Y., ktoré pozostávali z dvoch rodinných domov a to jeden je rodinný dom dvojposchodový s piatimi izbami, v areály hospodárskeho dvora sa nachádza maštala, veľká murovaná stodola, drevený senník, vodná plocha, pálenica a záhrada o výmere viac ako 3 399 m², kde sa nachádzajú rozsiahle sady s ovocnými stromami, ktoré nehnuteľnosti využíva len otec, keďže jeho sestry sa o nehnuteľnosti nezaujímajú. Tiež otec vlastní rozsiahlu ornú pôdu, lesný pozemok a trvalý trávnatý porast v kat. úz. Y., zapísané na XX LV. Otec zavádzal spočiatku tvrdením, že si hľadá prácu, ale následne uvádzal, že si prácu nehľadá, pretože mu terajšia práca vyhovuje a to napriek tomu, že zarába takmer minimálnu mzdu. Otec nie je odkázaný bývať v dvoch rodinných domoch ani vlastniť nehnuteľnosti na 31 listoch vlastníctva.

9. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol zvýšiť vyživovaciu povinnosť na maloleté deti primerane k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom obidvoch rodičov.

10. Prokurátor vo vyjadrení k odvolaniu matky považoval jej odvolanie za dôvodné, pretože aj matka zastáva názor zmeny pomerov na strane maloletých detí, odôvodňujúcu zvýšenie vyživovacej povinnosti i s poukazom na majetkové pomery otca, ktorý vlastní resp. má v spoluvlastníctve nehnuteľný majetok značného rozsahu a tiež bolo potrebné prihliadnúť na výdavky vynakladané otcom na alkohol či cigarety, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť na jeho živobytie.

11. Matka vo vyjadrení k odvolaniu prokurátora sa plne stotožnila s jeho odvolaním, pričom dôvodnosť jej návrhu podporil aj kolízny opatrovník Otec povzbudený deklarovateľným názorom súdu neuhradil výživné za január už v čase súdneho konania, ani za mesiace február a marec 2022, pričom viackrát jej oznámil, že výživné na deti nepotrebuje.

12. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu prokurátora a kolízneho opatrovníka zotrvala na podanom odvolaní.

13. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky a prokurátora navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a predmetné odvolania odmietol. Mal za to, že pomery na strane detí sa v porovnaní s poslednou úpravou nezmenili, pričom maloletému J. diagnostikovaná skolióza chrbtice vyžadujúca si dlhodobejšiu kombináciu cvičení môže prebiehať aj v domácom prostredí. V súvislosti s povinnou školskou dochádzkou maloletého Jána poukázal na nezvýšenie nákladov na cestovanie do školy, oblečenie či stravu, keďže do školy chodí v mieste bydliska a aj pred tým navštevoval predškolské zariadenie. Ohľadne práceneschopnosti matky z dôvodu očakávanej operácie bedrových kĺbov poukázal na skutočnosť, že doposiaľ ani jedna operácia neprebehla, pričom podľa jeho vedomostí dve zdravotnícke zariadenia odmietli matku operovať z dôvodu jej obezity. Matka by sa mala správať tak, aby mohla byť zoperovaná a nastúpiť do práce, pretože úmyselným správaním znižuje svoj príjem na úkor maloletých.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

18. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky prokurátora a matky a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

19. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťať alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové

pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Podľa § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

22. Znamená to teda, že nevyhnutnou podmienkou pre rozhodnutie súdu o zmene výživného je zmena pomerov. Zmenou pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V zmysle judikatúry je potrebné prihladnúť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku, resp. v čase uzavretia dohody o výkone rodičovských práv a povinností.

23. Odvolací súd uvádza, že dieťa má zo zákona právo na výživu, čo znamená, že rodičia majú voči svojmu dieťaťu explicitne uloženú povinnosť plniť ich zákonnú vyživovaciu povinnosť. Základnými podmienkami, od ktorých sa výška vyživovacej povinnosti rodičov na deti posudzuje, sú schopnosti, možnosti, majetkové pomery povinného rodiča a odôvodnené potreby dieťaťa, pričom dieťaťu zákon priznáva právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné ktoré poskytuje povinný rodič slúži výlučne na uspokojenie základných potrieb maloletých detí, ktorými sú ošatenie, bývanie, kultúra, vzdelávanie, športové a rekreačné potreby, prípadne aj iné odôvodnené potreby, ktoré sú nevyhnutné pre zdravý telesný a duševný rozvoj a pre prípravu na uplatnenie sa v spoločnosti a v živote. Z tohto dôvodu je potrebné chápať, že výživne nie je určené rodičovi, ktorému boli deti zverené do starostlivosti, a že toto má spotrebný charakter.

24. Z rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 11P/12/2020 - 51 zo dňa 18.08.2020, právoplatným dňa 03.09.2020 bolo zistené, že manželstvo rodičov bolo rozvedené a zároveň bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky s právom rodičov zastupovať a spravovať ich majetok, pričom otec sa zaviazal prispievať na výživu v tom čase maloletej F. nar. XX.XX.XXXX sumou 100,- eur mesačne, na maloletého J. sumou 80,- eur mesačne a na maloletého E. sumou 60,- eur mesačne. Zároveň bol upravený styk otca s maloletým J. a E..

25. Prvoinštančný súd správne zisťoval zmenu pomerov v porovnaní s predchádzajúcou úpravou výživného, teda iba pár mesiacov pred podaním návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti a napriek nepripojeniu spisu o poslednej úprave vyživovacej povinnosti zistil rozhodné skutočnosti, teda ustálil, aké pomery boli na strane oprávnených a povinných v čase uzatvorenia rodičovskej dohody, pretože predchádzajúce rozhodnutie neobsahovalo odôvodnenie. Mal za to, že na strane maloletého J. k zmene pomerov nedošlo, pretože zhoršenie zdravotného stavu týkajúceho sa skoliózy chrbtice nemožno považovať za krátkodobú záležitosť, teda už v čase predchádzajúceho rozhodovania muselo byť rodičom dané ochorenie zrejmé a tiež matka zvýšenie nákladov s uvedeným ochorením maloletého nepreukázala, preto uzavrel, že zdravotný stav maloletého J. je obdobný ako v čase predchádzajúceho rozhodovania. U maloletého E. síce prvoinštančný súd vzhľadom na zmenu pomerov v súvislosti s návštevou prvého ročníka základnej školy, avšak zisťovaním pomerov, teda schopností a možností otca konštatoval nemožnosť zvýšenia vyživovacej povinnosti otca, ktorý má rovnaký príjem ako v čase predchádzajúceho rozhodovania, pričom námietky matky o jeho možnosti vykonávať prácu v odbore, v ktorom má otec kvalifikáciu s lepšie plateným príjmom nepovažoval za dôvodné, vzhľadom na otcom preukázané zdravotné problémy lekárskou správou. Taktiež sa prvoinštančný súd vysporiadal s námietkou ohľadne majetkových pomerov otca týkajúcu sa vlastníctva či spoluvlastníctva viacerých nehnuteľností a to lesných pozemkov, ornej pôdy či trvalého trávnatého porastu a vodnej plochy v kat. úz. Y., zapísaných na celkovo 31 listov vlastníctva, či spoluvlastníctva 1/3 k dvom rodinným domov vrátane pozemkov.

26. S daným konštatovaním sa odvolací súd plne stotožňuje a tiež poukazuje na okolnosť, že pokiaľ ide o majetkové pomery otca, tak k zmenám v tejto súvislosti na jeho strane nedošlo, pretože vlastníkom či spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností bol otec aj v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom, teda nemožno ustáliť, že došlo k zmene pomerov na jeho strane. Rovnako za nedôvodnú

považuje odvolací súd argumentáciu prokurátora či matky o možnosti speňaženia predmetných nehnuteľností, ktoré sú v nájme, pričom treba prihliadnuť aj na druh daných pozemkov - orná pôda, trvalý trávnatý porast a tiež na nie výlučné vlastníctvo otca k týmto nehnuteľnostiam, preto argument o možnosti získania výnosu otca zo speňaženia týchto nehnuteľností podľa odvolacieho súdu neobstojí. K zmene pomerov na strane otca teda ohľadne jeho príjmu ako aj schopností nedošlo.

27. Ani požiadavka matky na aplikáciu princípu potenciality podľa odvolacieho súdu nie je relevantná.

28. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím úmyselným alebo neuvážaným konaním berie na seba neprímerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného.

29. Otec lekárskou správou preukázal svoj zdravotný stav, vykonáva prácu u toho istého zamestnávateľa ako v čase predchádzajúceho rozhodovania a teda požiadavka matky, aby si našiel prácu s lepším príjmom by síce bola v záujme maloletých detí z hľadiska možného zvýšenia vyživovacej povinnosti, ale nemožno ju považovať za dôvodnú a postoj otca vykonávajúceho prácu u toho istého zamestnávateľa síce za pomerne nízky príjem nemožno vyhodnotiť ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, či vychádzať z potenciálneho príjmu v lepšie platených prácach, ktoré možnosti sú zatiaľ len v hypotetickej rovine, keďže otec žiadnu ponuku práce s vyšším príjmom neodmietol, navyše jeho zdravotný stav nepreukazuje jeho spôsobilosť pracovať ako tesár, teda v odbore jeho kvalifikácie .

30. Vzhľadom na tieto závery aj odvolací súd dospel k záveru, že nebola preukázaná taká relevantná zmena pomerov, ktorá by umožňovala zmeniť predchádzajúce rozhodnutie o vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti a to napriek skutočnosti, že u maloletého Jána došlo k zmene pomerov v súvislosti so začiatkom povinnej školskej dochádzky, avšak majetkové, teda zárobkové možnosti otca zvýšenie vyživovacej povinností v súčasnosti neumožňujú.

31. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, vrátane výroku o trovách konania.

32. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).